

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Kfv.IV.37.968/2018/5. szám

A tanács tagjai: Dr. Patyi András a tanács elnöke
Dr. Dobó Viola előadó bíró
Dr. Horváth Tamás bíró

Az I. rendű felperes: I.rendű felperes neve

A II. rendű felperes: II.rendű felperes neve

A felperesek jogi képviselője: Simon L. Ügyvédi Iroda; eljáró
ügyvéd: dr. Simon L. Gábor

Az alperes: alperes neve

Az alperes jogi képviselője: Pulainé dr. Horváth Hajnalka kamarai
jogtanácsos

A per tárgya: közbeszerzési ügyben hozott közigazgatási határozat
felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I. és II. rendű felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék
106.K.700.398/2018/10. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 106.K.700.398/2018/10. számú
ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen
fizessenek meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint
felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az
államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint
felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1]ád Város Önkormányzata (a továbbiakban: ajánlatkérő) „Komplex közvilágítás villamos energia biztosításával és üzemeltetéssel szolgáltatási szerződés keretében-2” tárgyban a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) Második része szerinti szolgáltatás megrendelésére vonatkozó nyílt közbeszerzési eljárást indított a 2017. január 12-én feladott, az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2017. január 13-án megjelent hirdetmény közzétételével. Az ajánlatkérő a részvételi felhívást két alkalommal módosította. Az ajánlati felhívás II.2.4) pontja szerint a nyertes ajánlattevő feladata a szerződéses időszakoktól függetlenül a közvilágítás elvárt működésének biztosítása, valamint a közvilágítással kapcsolatos valamennyi hatósági, tervezési egyeztetésen való részvétel az ajánlatkérő helyett; minden közvilágítással kapcsolatos, az ajánlatkérőhöz érkező megkeresés szakmai véleményezése; a közvilágítási ügyekben az ajánlatkérő külön meghatalmazása alapján nevében és helyette való eljárás. Az ajánlati felhívás hivatkozott pontja tartalmazza továbbá, hogy az ajánlattevő a kiviteli terv megvásárlására vonatkozó tervezői díjat kalkulálja be az ajánlati árába, mert a tervezői díj tervező részére történő megfizetése az ajánlattevő kötelezettsége. Ennek díja 750 Ft/lámpa. Az ajánlatkérő az ajánlati dokumentáció 5. oldalán a műszaki leírás fejezetben előírta, hogy a dokumentáció részét képező költségvetést változtatás nélkül kell beárazni, azt az ajánlatba mellékelni kell, és a felolvasólapra a költségvetés beárazását követően kapott árakat, majd az összarat is rá kell vezetni. Az ajánlati dokumentáció alapján az árajánlatot a mellékelt költségvetés szerint kell elkészíteni, lehetőleg kiegészítés nélkül. Amennyiben az ajánlattevő észrevételt tesz, úgy azt a költségvetésben kell szerepeltetni. A részletes ajánlati feltételek 12. oldalán az ajánlatkérő előírta, hogy az ajánlattevőnek a Kbt.-ben, az ajánlati felhívásban, illetve az ajánlati dokumentációban meghatározott tartalmi és formai követelmények maradéktalan figyelembevételével és az előírt kötelező okiratok, dokumentumok, nyilatkozatok becsatolásával kell az ajánlatát benyújtania. Az ajánlati dokumentáció melléklete tartalmazta az árazatlan költségvetést, amelynek „Egyéb kapcsolódó munka I./21.” sorában szerepelt a kiviteli terv elkészítése.

[2] Az ajánlattételi határidő lejártáig a perben nem álló L. I. 2000 Kft., az U L. E. Kft. és S. E. Kft. által alakított konzorcium, valamint a felperesek tagságával működő B. 2017 Konzorcium nyújtott be ajánlatot. Az ajánlatkérő 2017. március 29-én kibocsátott hiánypótlási felhívására a felperesek úgy nyilatkoztak, hogy az

ajánlati felhívás II.2.4) pontjában rögzített 750,- Ft/lámpa tervezői díjat a lámpatestek egységárában (I./5-I./16. költségvetési sorok) rögzítették, melynek eredményeként a költségvetésben külön költségként nem került rögzítésre a tervezői díj. Csatolták a javított költségvetést, melyben az I/21. sorban rögzítették és összesítették a lámpatestenkénti 750,- forintos tervezői díjat, és a kiviteli terv elkészítésére 1.499.250,- forintot tüntettek fel.

- [3] Az ajánlatkérő 2017. május 25-én megküldött összegezésének V.2.2) pontja szerint a felperesek ajánlata érvényes, az összegezés V.2.6) pontja alapján a nyertes ajánlatot az U L. E. Kft. és S. E. Kft. közös ajánlattevő tette. A felperesek előzetes vitarendezési kérelmére az ajánlatkérő a - nyertes ajánlat érvényességét vitató - első kérelmi elemnek helyt adott, míg a második kérelmi elemet elutasította. Az ajánlatkérő az előzőeket követően módosította az összegezést, és megállapította, hogy az eljárás eredménytelen lett, mert kizárólag érvénytelen ajánlatok benyújtására került sor. A felperesek tekintetében az érvénytelenség indoka az volt, hogy a felperesek az ajánlati felhívástól eltérő összegben árazták be a költségvetésben a tervezői díjat. A felperesek ezt követően újabb előzetes vitarendezési kérelmet terjesztettek elő, mely kérelmüket az ajánlatkérő elutasította. Rögzítette, hogy a felperesek nem csatoltak külön költségvetést az ajánlatukban, ezzel is elismerve, hogy az ajánlatkérő által kiadott költségvetés valamennyi feladatot és ahhoz kapcsolódó költséget lefed, azaz nem hiányzik a költségvetésből olyan tétel, mely a kiviteli terv készítéséhez a tervezői díjon felül kapcsolódna.
- [4] A felperesek jogorvoslati eljárást kezdeményeztek az alperesnél, melyben arra hivatkoztak, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást lezáró módosított döntésével megsértette a Kbt. 2. § (3) bekezdését, 69. § (1)-(4) bekezdését, 71. § (1) és (6) bekezdését, 75. § (1) bekezdés b) pontját és 73. § (1) bekezdés e) pontját.
- [5] Az alperes a 2017. július 20. napján kelt D.312/14/2017. számú határozatával a felperesek jogorvoslati kérelmét a Kbt. 165. § (2) bekezdés a) pontja alapján elutasította. Rögzítette, hogy az ajánlati felhívás II.2.4. pontjában az ajánlatkérő egyértelműen meghatározta, hogy a kiviteli terv összegét az ajánlattevőknek ajánlati árukba be kellett kalkulálniuk. Ennek összegét megadta oly módon, hogy lámpánként 750,- forintban szükséges figyelembe venniük az ajánlattevőknek az ajánlati áruk kalkulálásakor. A műszaki leírásban, valamint az árazatlan költségvetésben ezt az összeget kiviteli terv címen, önálló sorban I/21. sorszám alatt kellett feltüntetni. A kiviteli terv díja 1997 darab lámpatest x 750,- forint, összesen 1.497.750,- forint volt. Az ajánlatkérő a műszaki leírásban felhívta az ajánlattevők figyelmét, hogy az árajánlatot a kiviteli terv figyelembevételével kell megadniuk az

ajánlattevőknek, ettől eltérő esetben külön költségvetésben kell az erre vonatkozó összeget feltüntetni. Az ajánlattételi dokumentáció 5. oldalán az ajánlatkérő előírta, hogy a dokumentáció részét képező költségvetést változtatás nélkül kell beárazni, azt mellékelni kell, és a felolvasólapra a költségvetés beárazását követően kapott árakat, majd az összarat is rá kell vezetni. Az árajánlatot a mellékelt költségvetés szerint kell elkészíteni, lehetőleg kiegészítés nélkül. Amennyiben az ajánlattevő észrevételt tesz, úgy azt külön költségvetésben kell szerepeltetni.

[6] Megállapította, hogy az ajánlattevők rendelkezésére állt az árazatlan költségvetés táblázata, ennek I/21. sorában szerepelt a kiviteli terv elkészítése, melynek ajánlati árba történő kalkulálásához az ajánlatkérő a felhívásban adta meg annak összegét. A felperesek az ajánlatukban 1.500,- forint tervezési költséget kalkuláltak bele az ajánlati árukba, a költségvetés I/21. sorában ezen összeget tüntették fel, szemben az ajánlatkérő által megadott 1997×750, azaz 1.497.750,- forinttal. Miután az ajánlatkérő a kiviteli terv elkészítésének költsége vonatkozásában nyilatkozattételre hívta fel őket, a felperesek az árazott költségvetésük egyes tételeit módosították akként, hogy az I/5.-től I/16. sorban szereplő tételeket ismét beárazták mind az egységár, mind az összesen rovatban. Módosították továbbá a kiviteli terv elkészítése sorban foglalt összeget is 1.499.250,- forintra, amely még mindig nem egyezett az ajánlatkérő felhívásában és az árazatlan költségvetésben foglaltakkal. Ily módon az ajánlat ugyan tartalmazta a kiviteli terv összegét, de nem az ajánlatkérő által meghatározottak szerint. A felpereseknek nem volt lehetőségük arra, hogy a tervezői díjat a költségvetésben szereplő 1 db lámpatestre eső egységárába beépítsék, mivel az ajánlatkérő kötelezően meghatározta, hogy ezen díjat a költségvetésben tervezési díjként hol, milyen összegben és módon kell megjelölniük, az ettől való eltérést külön költségvetésben kellett volna szerepeltetniük. A felperesek eltértek az ajánlatkérő által megadott árazási struktúrától, ennél fogva az ajánlat a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerint érvénytelennek minősült, mert nem felelt meg a közbeszerzési dokumentumokban és a felhívásban foglaltaknak. Mivel a kiviteli terv összegét a felperesek eredeti ajánlatukban feltüntették, így módon hiány nem is mutatkozott, az ajánlat olyan hibában szenvedett, amely már nem volt orvosolható.

[7] Nem tartotta alaposnak az alapelvi jogsértésre történt hivatkozást sem, tekintettel arra, hogy az alapelvi előírások megsértésének megállapítására akkor van lehetőség, ha a jogorvoslati kérelemben foglalt és kifogásolt magatartást a Kbt. tételesen nem szabályozza, illetőleg a sérelmezett magatartás olyan többlettényállást valósít meg, amely kizárólag a tételes rendelkezések alkalmazásával nem bírálható el. Ezen feltételek a perbeli esetben nem álltak fenn.

A felperesek keresete és az alperes ellenkérelme

- [8] Az alperes határozatával szemben a felperesek keresettel éltek, amelyben elsődlegesen az alperes határozatának megváltoztatásával az ajánlatkérő eljárást lezáró döntésének megsemmisítését, másodlagosan az alperesi határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérték. Arra hivatkoztak, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzést lezáró módosított döntésével megsértette a Kbt. 2. § (3) bekezdését, 69. § (1)-(4) bekezdését, 71. § (1) és (6) bekezdését, 75. § (1) bekezdés b) pontját és a 73. § (1) bekezdés e) pontját. Előadták, hogy az ajánlati felhívás II.2.4. pontja szerint az ajánlatot a komplex szolgáltatásra kellett tenni, az ajánlati árba ezért be kellett kalkulálni a tervezés díját, illetve a díj összegét szét kellett osztani az üzemeltetés időszakára. Ennek csak úgy lehetett eleget tenni, hogy a költségvetés I./5.-I./16. sorában a lámpatestek egységárában tüntették fel a 750,- Ft/lámpa tervezői díjat. Az árazatlan költségvetés „Egyéb kapcsolódó munka I./21.” sorában szerepelt a kiviteli terv elkészítése, azonban az ajánlati felhívás nem zárta ki, hogy a költségvetési soron szereplő tervezési költség a tervezőnek fizetendő díjon felül más járulékos költséget is tartalmazzon. Sérelmezték, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 71. § (6) bekezdésében előírt, ismételt hiánypótlás elrendelésére vonatkozó kötelezettségét elmulasztotta. Állították, hogy az ajánlati felhívás a II.2.4) ponton túl nem tartalmaz olyan kifejezett előírást, hogy a tervezési díjat a költségvetésben hol, milyen összegben és módon kell megjelölni. Álláspontjuk szerint a költségvetés „kiviteli terv elkészítése” elnevezésű sora önmagában nem jelenti annak kötelező meghatározását, hogy a tervezési díjat hol és milyen összegben kell megjelölni. Arra is hivatkoztak, hogy a költségvetésben szereplő árazási struktúrától való eltérés nem eredményezheti az ajánlatuk érvénytelenségét, mivel a Kbt. 71. § (8) bekezdése átalánydíjas szerződések esetében kifejezetten lehetővé teszi az árazott költségvetés valamely tételének és egységárának módosítását, ha a változás az ajánlati árat és az ajánlattevők között az értékeléskor kialakul sorrendet nem befolyásolja. Előadásuk szerint a felhívás mindössze annyit rögzített, hogy a havi ellenszolgáltatásnak tartalmaznia kell a tervezés díját, amelynek eleget tettek. Álláspontjuk szerint sem a felhívás, sem a dokumentáció nem tartalmaz olyan előírást, amely szerint az árazott költségvetés „kiviteli terv elkészítése” sorától eltérő sorban ne lehetne szerepeltetni a tervezés díját, s annak sem volt akadálya, hogy további tétellel egészítsék ki az árazott költségvetést. Arra is hivatkoztak, hogy tárgyalás tartása lett volna szükséges a jogorvoslati kérelemben rögzített tényállás megfelelő tisztázása érdekében, erre azonban jogszabálysértő módon nem került sor.

[9] Az alperes az ellenkérelmében a határozatban foglalt indokok alapján a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú ítélet

[10] Az elsőfokú bíróság a 106.K.700.398/2018/10. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította.

[11] Megállapította, hogy a Kbt. 161. §-ának (1) bekezdése fő szabályként a jogorvoslati kérelem tárgyalás tartása nélküli elbírálását írja elő, a tárgyalás hiánya tehát nem eredményez eljárási hibát. A jogvita értelmezési eltérésen alapult, a tényállás tisztázásához a felek együttes meghallgatása nem volt szükséges, az alperes pedig az ügyféli jogok gyakorlását tárgyalás tartása hiányában is biztosította.

[12] Ítéleti álláspontja szerint az ajánlatkérő által kiadott árazatlan költségvetés, valamint a felolvasólapon feltüntetett ajánlati ár összhangjának hiányára alapított felperesi érvelés olyan új hivatkozás, amelyet az alperes a határozat meghozatalakor nem értékelhetett, mert a jogorvoslati kérelem nem arra, hanem az ajánlatkérő értékeléskor tanúsított magatartásának vizsgálatára, az újabb hiánypótlás kiadásának elmaradása értékelésére irányult. Megállapította továbbá, hogy a felperesek a Kbt. 2. § (3) bekezdése szerinti alapelvi rendelkezés megsértését a kereseti kérelemben a jogszabályi hivatkozás feltüntetésével nevesítették, azonban az általuk vélt jogszabálysértés megvalósulásának a mibenlétét nem fejtették ki, nem mutattak rá arra, hogy a közbeszerzési eljárás során az ajánlatkérő mely magatartása, eljárási cselekménye alapozhatja meg a jogsértés megállapítását.

[13] Megállapította, hogy az ajánlati felhívásból és a közbeszerzési dokumentációból az árazatlan költségvetés I./21. sorának (kiviteli terv) elvárt tartalma a közbeszerzés jellegének (szolgáltatás tárgyú közbeszerzés) figyelembevételétől függetlenül megállapítható, mivel a kiviteli terv megnevezésű I./21. sor a költségvetés olyan önálló sora, amelynek tartalma nem függ sem a közbeszerzés jellegétől, sem attól, hogy a közbeszerzés tárgya vonatkozásában az ellenszolgáltatás miként (nem tételes elszámolás keretében, hanem havi átalánydíj ellenében) került volna kiegyenlítésre. A közbeszerzési eljárás dokumentációjából, az árazott költségvetés funkciójából és az ügy körülményeiből sem következik az, hogy az I./21. sorba (kiviteli terv) tartozó kiviteli terv összegét az I./5.-I./16. sorokban a lámpatestek egységárában szétosztva kellett volna feltüntetni. Amennyiben a felperesek értelmezése szerinti szétosztott feltüntetés lett volna az ajánlatkérő elvárása, akkor az árazatlan költségvetésben nem kellett volna külön a kiviteli tervre vonatkozó I./21. sort

nevesíteni. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes helytállóan minősítette az ajánlati felhívás II.2.4) pontját és a közbeszerzési dokumentációt akként, hogy abból egyértelműen megállapítható volt, hogy a kiviteli terv összegeként 1997 db lámpa x 750,- Ft/lámpa = 1.497.750,- forintot az árazott költségvetésben az I./21. soron kellett feltüntetni, változtatás nélkül, az ettől való eltérésre pedig kiegészítő költségvetés benyújtása mellett lett volna lehetőség. Az ajánlati felhívás II.2.4) pontja egyértelműen magában foglalja, hogy az ajánlati árba bekalkulálандó tervezői díj 750 Ft/lámpa, a közbeszerzési dokumentáció pedig egyértelműen előírja, hogy azt kiviteli terv címen önálló sorban fel kell tüntetni. Az ajánlatkérő továbbá előírta, hogy a dokumentáció részét képező költségvetést változtatás nélkül kell beárazni, és a közbeszerzési dokumentációból az is egyértelműen kitűnt, hogy változtatás esetén kiegészítő költségvetést kell benyújtani.

[14] Rögzítette, hogy az ajánlati felhívás ugyan nem zárta ki, hogy a költségvetési soron szereplő tervezési költség a tervezőnek fizetendő díjon felül más járulékos költséget is tartalmazzon, azonban az eltérés módja meghatározott volt, mivel más járulékos költség feltüntetése olyan változtatás, amely kiegészítő költségvetés benyújtását tette volna indokolttá. A „kiviteli terv elkészítése” sor a költségvetésben konkrétan a kiviteli terv költségének feltüntetésére szolgált, ezáltal téves a felperesek azon hivatkozása, hogy sem a felhívás, sem a dokumentáció nem tartalmaz olyan előírást, amely szerint ettől eltérő sorban ne lehetne szerepeltetni a tervezés díját. A felperesek ajánlata ugyanakkor az árazott költségvetés I/21. sora tekintetében mind az eredeti költségvetésben, mind a felhívást követően benyújtott módosított költségvetésben az 1.497.750,- forinttól eltérő összeget tartalmazott, kiegészítő költségvetés, észrevétel benyújtása nélkül.

[15] Az elsőfokú ítéletben foglaltak szerint az I/21. sor tartalmára figyelemmel az ajánlatkérő jogszerűen alkalmazta a Kbt. 71. § (1) bekezdése szerinti felhívás jogintézményét a kiviteli terv díjának feltüntetése tárgyában. A módosított árazott költségvetés I/21. sorában a felperesek 1.499.250 forintot tüntettek fel, ami ugyancsak eltért az ajánlati felhívásból és a közbeszerzési dokumentációból következően feltüntetendő 1.497.750 forinttól, s kiegészítő költségvetés benyújtására ez esetben sem került sor. A felperesek ajánlata az árazott költségvetés módosítása után sem volt alkalmas érdemi bírálatra, továbbá nem állt fenn olyan körülmény, amely a nyilatkozattételre felhívást követően hiánypótlást tett volna indokolttá. Rögzítette, hogy a felvilágosítás kérés tekintetében is figyelembe kell venni a hiánypótlásra előírt korlátokat, így a többszörös hiánypótlás tilalmát, azaz csak a fennmaradó nem egyértelmű adattartalom

megállapítására irányulhat az újabb felvilágosítás kérés vagy hiánypótlás. A nyilatkozattétel teljesítését követően a módosított árazott költségvetés I/21. sora tartalmát tekintve továbbra sem felelt meg az ajánlati felhívásban és a közbeszerzési dokumentációban foglalt követelményeknek, így ugyanazon hiba tisztázása, hiányosság pótlása érdekében sem újabb nyilatkozattételre, sem hiánypótlásra nem kellett a Kbt. 71. § (1) és (6) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján felhívnia az ajánlatkérőnek a felpereseket.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[16] Az ügyben a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetnek megfelelő határozat meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a perbeli jogvitában az árazott költségvetés bármely elemét, illetve annak összegét a közbeszerzési ajánlati ár szempontjából irrelevánsnak kell tekinteni. Sérelmezték, hogy a L. I. 2000 Kft. tekintetében megállapított érvénytelenségi ok és a felperesek ajánlatának érvénytelenségi oka más indokokon alapszik, mindkét ok azonban nem lehet igaz, az alperes pedig elmulasztotta ennek vizsgálatát. Kifogásolták, hogy a törvényszék megsértve a Kbt. 172. § (5) és (7) bekezdését, nem döntött 60 napon belül, és nem foglalta az ítéletét 15 napon belül írásba, ezért az esetleges pernyertesség esetén már csak az elmaradt hasznukat követelhetnék volna polgári peres eljárásban.

[17] Állították, hogy az elsőfokú bíróság csak a Kbt. keresetben megjelölt 71. § (1) és (6) bekezdésével foglalkozott, nem vizsgálva a keresetben hivatkozott Kbt. 2. § (3) bekezdését, 69. § (1)-(4) bekezdéseit, 75. § (1) bekezdés b) pontját és 73. § (1) bekezdés e) pontját.

[18] Arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú peres eljárásban már bemutatták, hogy az ajánlati felhívás II.2.4) pontja meghatározta mit ért az ajánlatkérő ajánlati ár alatt, ennek kapcsán az ajánlati felhívás VI.3) pontjára hivatkozni értelmetlen. Előadták, hogy az alperes állításával szemben nem az újabb hiánypótlás kiadásának elmaradását vitatták, hanem az eljárást lezáró döntést. Alaptalan tehát az elsőfokú bíróság azon érvelése, hogy az ajánlati ár és az árazatlan költségvetés viszonya új elemet jelentene az eljárásban. Hangsúlyozták, hogy a felolvasólapon, illetve az ajánlati felhívás II.2.5) pontjában szereplő értékelési szempontok és a törvényszék által hivatkozott Ajánlati Dokumentáció II. Műszaki leírás fejezetében szereplő költségvetés között nincs, és nem is lehet

pontos számszaki összefüggés. A pénzbeli ajánlatuk a teljes szerződéses időtartamra szólt, míg az árazott költségvetésben a nettó beruházási összeg szerepelt. Az ajánlatnak kellett tartalmaznia a világítástechnikai tervezés költségét, nem pedig az árazott költségvetésnek. Az árazott költségvetés nem volt értékelési szempont, az ajánlati felhívásban az egy helyen sem szerepel. Álláspontjuk szerint sem az alperes, sem a törvényszék a kötelezettségük ellenére nem vizsgálták kellő alapossággal a felperesek beadványait és a rendelkezésükre álló dokumentációkat, így hiányos ismeretek birtokában hoztak téves döntést.

[19] Előadták, hogy amennyiben az ajánlatkérőnek mégis igaza lett volna abban, hogy a költségvetés I/21. során 1997×750 forintot kellett volna szerepeltetniük, akkor vagy hiánypótlást kellett volna kiírni, vagy a Kbt. 71. § (11) bekezdése alapján a számítási hiba javítását kellett volna elvégezni. Az ajánlatkérő a felhívásában sehol nem rögzítette, hogy az árazatlan költségvetés I/21. során csak és kizárólag a kiviteli terv megvásárlásának összege szerepelhet. Attól pedig, hogy az eredeti ajánlatukban a kiviteli terv összegét 1.500,- forintban határozták meg, nem szenvedett az ajánlat nem orvosolható hibában. Nem az ajánlati ár változott ugyanis, hanem az árazott költségvetés két sora. E körben hivatkozott a Kbt. 78. § (8) bekezdés b) pontjára, és arra, hogy az árazott költségvetés változtatása sem a teljes ajánlati árat, sem az árazott költségvetés összesen értékét nem befolyásolta.

[20] Az alapelvi sérelmek kapcsán arra is hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság állításával szemben a jogorvoslati kérelmükben pontosan meghatározták, hogy az ajánlatkérő mely eljárási cselekménye volt jogsértő: a Kbt. 2. § (3) bekezdése értelmében a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megfelelően kötelesek eljárni, azonban a jóhiszeműség és tisztesség követelményét sérti az, akinek joggyakorlása szemben áll olyan korábbi magatartásával, amelyben a másik fél okkal bízhatott. Az ajánlatkérő alapelvbe ütköző módon járt el, amikor a módosított döntéssel, a korábban érvényesként megjelölt ajánlatunkat érvénytelenné nyilvánította.

[21] Az elsőfokú bíróság érvelése a felperesi álláspont szerint hibás abban a tekintetben is, hogy az árazott költségvetés funkciójából és az ügy körülményeiből nem következik, hogy az I/21. sorba tartozó kiviteli terv összegét az I/5-I/16. sorban a lámpatestek egységárában szétosztva kellett volna feltüntetni. Ebből ugyanis annak ellenkezője, azaz az sem következik egyenesen, hogy ezt nem lehet megtenni. Álláspontjuk szerint helytelen az az ítéleti megállapítás, mely szerint amennyiben az árazott költségvetés kiviteli tervre vonatkozó I/21. sorában az ajánlatlevő bármilyen okból az ajánlati felhívás II.2.4) pontjában meghatározott 750 forint/lámpa összeggel számolt 1.497.750,-

forinttól eltérő összeget kíván beépíteni, azt kiegészítő költségvetés benyújtásával tehetné volna meg. Ez ugyanis ellentétes azzal az ítéleti állásponttal, mely szerint az ajánlati felhívás nem zárta ki, hogy a tervezési költség a tervezőnek fizetendő díjon felül más járulékos költséget is tartalmazzon.

[22] Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság ellentmondásosan egyrészt azt rögzítette, hogy lehetséges volt eltérően értelmezni a közbeszerzési dokumentációban leírtakat, ugyanakkor arra hivatkozott, hogy az ajánlati felhívásból és a közbeszerzési dokumentációból az árazatlan költségvetés I/21. sorának elvárt tartalma a közbeszerzés jellegének figyelembevételétől függetlenül megállapítható. Összességében kiemelték, hogy nem változtattak az árazott költségvetésen, ellenben az ajánlatkérő által kiadott üres árazatlan költségvetés beárazása az ajánlattevők feladata volt.

[23] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében az elsőfokú ítélet hatályában fenntartását kérte. Arra hivatkozott, hogy a közbeszerzési dokumentumok részét képező költségvetés képezte az ajánlati ár alapját, az ajánlatkérő ennek alapján tudott meggyőződni arról, hogy az ajánlat megfelelően megalapozott és tartalmaz valamennyi olyan költséget, amelyet az ajánlati árba volt szükséges beépíteni. A dokumentációban az ajánlatkérő világosan kifejezte, hogy milyen módon, milyen bontásban kéri az ajánlati ár meghatározását, továbbá megadta az árazatlan költségvetést, melyet kitöltve az ajánlati árat részletezve kellett a rendelkezésére bocsátani. A felperesek árajánlata nem tartalmazta a teljes tervezői díjat, majd miután az ajánlatkérő a kiviteli terv elkészítésének költsége vonatkozásában nyilatkozattételre hívta fel őket, a felperesek az árazott költségvetésük egyes tételeit úgy módosították, hogy az I/5.-től I/16. sorban szereplő tételeket ismét beárazták mind az egységár, mind az összesen rovatban. Módosították továbbá a kiviteli terv elkészítése sorban foglalt összeget is 1.499.250,- forintra, amely még mindig nem egyezett az ajánlatkérő felhívásában és az árazatlan költségvetésben foglaltakkal. Az ajánlat így már tartalmazta a kiviteli terv összegét, azonban nem az ajánlatkérő által meghatározottak szerint. A módosított költségvetés eredményeként kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a felperesek eltértek az ajánlatkérő által megadott árazási struktúrától, ajánlatuk ennek okán a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerint érvénytelennek minősült.

A Kúria döntése és jogi indokai

[24] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem megalapozott.

[25] A Kúria a rendelkezésére álló iratok alapján - a felperesi érveléssel ellentétben - azt állapította meg, hogy az elsőfokú

bíróság a helyesen megállapított tényállásból helyálló jogi következtetésre jutott, ítéleti indokaival a felülvizsgálati bíróság egyetért. A felülvizsgálati kérelemre hivatkozással az alábbiakat rögzíti.

[26] A Kúria mindenekelőtt a felperesek eljárásjogi hivatkozásait vizsgálta. A bíróságra irányadó eljárási határidők tekintetében előadott kifogásokkal összefüggésben a felperesek nem jelölték meg, hogy a - 2018. január 1. napjától bekövetkező hatásköri változás okán a Fővárosi Törvényszékre áttett - kereset 60 napon túli elbírálása, valamint az írásba foglalás és kézbesítés 15 napos határidejének minimális túllépése mennyiben tette jogszerűtlenné az elsőfokú bíróság döntését, az az érdemi döntésre miként hatott ki. Annak a ténynek a vizsgálata, hogy az eljárás szükségtelenül elhúzódott-e vagy sem, nem a rendkívüli jogorvoslatnak minősülő felülvizsgálati eljárásra tartozó kérdés. Az eljárás esetleges elhúzódásának kiküszöbölésére igénybe vehető perjogi eszköz a kifogás az eljárás elhúzódása miatt. E kifogást a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 114/A. § (1) bekezdésének megfelelően a mulasztó bíróság előtt lehet előterjeszteni, amely lehetőséggel a felperesek nem éltek. Mindazonáltal a Kúria megjegyzi, hogy az első fokon eljáró bíróság a hozzá áttett kereset folytán indult perben a tárgyalás kitűzéséről haladéktalanul intézkedett, az ítéletet pedig a perben tartott első tárgyaláson (2018. május 8.) meghozta, ezért az eljárási határidő olyan túllépése nem állapítható meg, amely az ügy érdemére kihatott, avagy a felperesek eljárási jogainak gyakorlására, a per tisztességes lefolytatására és befejezésére befolyással bírt volna.

[27] A Kúria rögzíti, hogy a felülvizsgálati eljárás során az elsőfokú bíróság ítéletét vizsgálja, a felperesek azonban a felülvizsgálati kérelmükben csak és kizárólag a Kbt. keresetben is felhívott rendelkezéseinek, és nem a bíróságra irányadó szabályoknak a megsértésére hivatkoztak. A felülvizsgálati kérelem ténylegesen a bizonyítékok felülmérlegelésére irányult, amelyre a rendkívüli jogorvoslati eljárásban - a régi Pp. 275. §-a szerinti szabályozásra figyelemmel - nem kerülhet sor. A felperesek e körben iratellenesen állították, hogy az elsőfokú bíróság kizárólag a Kbt. 71. § (1) és (6) bekezdésével foglalkozott. Ezzel szemben a törvényszék vizsgálta a közigazgatási eljárás teljes anyagát, a felek perbeli nyilatkozatait, beadványait, a felperesek keresetét valamennyi hivatkozás tekintetében elbírálta, ennek során a bizonyítékokat a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően a maguk összességében értékelte és helyesen állapította meg, hogy a felperesek keresete nem alapos. Jogszabálysértést ebben a körben a rögzített tényállás iratellenessége, a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen, vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg, ilyen jogsértés azonban a perbeli esetben nem

állapítható meg.

[28] A felperesek tévesen értelmezték az elsőfokú bíróság azon megállapítását, mely szerint a felek közötti eltérő jogértelmezés alapja az lett volna, hogy a közbeszerzési dokumentumok, az ajánlati felhívás alapján többféle értelmezés tehető, másképpen megfogalmazva e dokumentumok félreértésre adhattak volna alapot. Az elsőfokú bíróság megállapítása ugyanis pusztán az volt, hogy a felperesi jogértelmezéstől eltérő határozati megállapítást nem az alperes okszerűtlen vagy logikailag hibás következtetése, hanem a felperesek téves jogértelmezése okozta.

[29] A Kúria hangsúlyozza, hogy a jelen perben kizárólag annak volt jelentősége, hogy az ajánlati felhívás és a közbeszerzési dokumentáció alapján úgy kellett elkészíteni az ajánlattevőknek az árazott költségvetést, hogy annak I/21. sorában fel kellett tüntetni a kiviteli terv költségét az ajánlati felhívás II.2.4) pontjában meghatározott 750 forint/lámpa összeggel számolva, ettől való eltérés esetén pedig kiegészítő költségvetést kellett benyújtani. Ebből következően a felperesek által felhívott, a kiviteli tervekhez kapcsolódó egyéb járulékos költségeket külön költségvetésben kellett volna szerepeltetni. A felperesek illet - általuk sem vitatottan - nem csatoltak, amely tényt úgy kell értelmezni, hogy a 750 Ft/lámpa költség valamennyi, a kiviteli terv készítéséhez kapcsolódó járulékos költséget magában foglalja. Ehhez képest a felperesek az 1.497.750,- forint tervezői díj árazatlan költségvetésben való feltüntetése helyett 1.500,- forint tervezési költséget kalkuláltak bele az ajánlati árukba, a költségvetés I/21. sorában ezen összeget tüntették fel, árajánlatuk tehát a költségvetés kiviteli terv összegére vonatkozó sorában nem tartalmazta a teljes tervezői díjat.

[30] Megalapozottan érvelt azzal az alperes, hogy a közbeszerzési dokumentumokban és ajánlati felhívásban rögzített követelményeknek meg nem felelő költségvetés nélkül az ajánlati árra megalapozott értékelés nem végezhető el. Ennél fogva alaptalan az a felperesi érvelés, hogy a perbeli esetben az árazott költségvetésnek nincs funkciója. A Kúria kiemeli továbbá, hogy a módosított költségvetés után ugyanazon adattartalomra vonatkozóan hiánypótlás kiírásának nem volt helye (mivel a kiviteli terv összegét a felperesek 1500,- forintban feltüntették, ezért pótolni való hiány sem jelentkezett), számítási hiba (matematikai művelet hibás elvégzése) pedig fel sem merülhetett. Ennél fogva a Kbt. 71. § (8) bekezdésére történt hivatkozás jogi relevanciával nem bír.

[31] hivatkoztak a felperesek arra is, hogy a jogorvoslati kérelemnek részét képezte volna az a hivatkozás, mely szerint az árazatlan költségvetés és a felolvasólapon feltüntetett ajánlati ár nem állt összhangban egymással. A felhívás ellentmondásosságára a felperesek

a jogorvoslati kérelmükben nem hivatkoztak, ezért az a felülvizsgálni kért közigazgatási határozatnak sem képezte a részét. Mint ahogyan a határozatnak nem volt tárgya a L. I. 2000 Kft. tekintetében megállapított érvénytelenségi ok vizsgálata sem, ezért a felülvizsgálati kérelem erre vonatkozó hivatkozásai nem foghattak helyt.

[32] Az alapelvi sérelmek körében az elsőfokú bíróság megalapozottan rögzítette az ítéletében, hogy a jogszabályhely megjelöléséhez a felperesek tényállítást és azt alátámasztó indokolást nem társítottak. A kialakult bírósági gyakorlat alapján konkrét norma megsértésére hivatkozás esetén nem vizsgálható az, hogy az adott kérdés alapelvek vizsgálatával eldönthető-e, illetve alapelvek sérelmére való előadás esetén az arra hivatkozó felpereseknek kell azt bizonyítani, hogy az alapelvek megsértése megtörtént és ez az ügy érdemére kiható jogszabálysértést jelent. Ilyet azonban a felperesek - figyelemmel arra is, hogy a Kbt. tételes jogi rendelkezéseinek megsértését állították - nem bizonyítottak.

[33] A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat nem sérti, ezért azt a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[34] *A közbeszerzési dokumentumokban és ajánlati felhívásban rögzített követelményeknek meg nem felelő költségvetés nélkül az ajánlati árra megalapozott értékelés nem végezhető el. A módosított költségvetés után ugyanazon adattartalomra vonatkozóan hiánypótlás kiírásának nincs helye. Az ajánlatkérő által megadott árazási struktúrától való eltérés esetén az ajánlat a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerint érvénytelennek minősül.*

Záró rész

[35] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

[36] A pervesztes felperesek a régi Pp. 270. § (1) bekezdése folytán a felülvizsgálati eljárásban is alkalmazandó régi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek az alperes jogi képvisellel felmerült felülvizsgálati eljárási költsége egyetemleges megfizetésére, melynek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a alapján állapította meg a felülvizsgálati eljárásban kifejtett jogi munkára tekintettel.

[37] A Kúria a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték egyetemleges viselésére az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése és a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte a felpereseket.

[38] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2019. december 9.

. Patyi András s.k. a tanács elnöke, Dr. Dobó Viola s. k. előadó bíró, Dr. Horváth Tamás s.k. író